

PREGLED PROPISA VEZANIH ZA PRIMENU ZAKONA O PDV

Veliki broj podzakonskih akata vezanih za primenu Zakona o PDV menjan je nakon usvojenih izmena i dopuna Zakona o PDV, ili su pak postojeća zamenjena novim, a doneto je i nekoliko potpuno novih, što kod obveznika može u praksi stvoriti zabunu u pravilnoj primeni propisa. Iz tih razloga a u cilju bolje preglednosti i sagledavanja svi izmena, u tabelarnom prikazu daćemo pregled svih propisa o PDV (starih-koji su prestali da važe a zamenjeni su novim, izmenjenih i dopunjenih, kao i potpuno novih). Na ovaj način smatramo da će se naši korisnici lakše snalaziti i pravilno primenite sve novine.

Dakle, primena Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", br. 84/04, 86/04 – ispravka, 61/05, 61/07 i 93/12), podrazumeva poznavanje i velikog broja propisa - podzakonskih akata.

PREGLED PROPISA VEZANIH ZA PRIMENU PDV

Red. broj	NAZIV PROPISA	Važenje propisa
1.	Uredba o izvršavanju Zakona o porezu na dodatu vrednost na teritoriji Autonomne Pokrajine Kosovo i Metohija za vreme važenja Rezolucije Saveta bezbednosti OUN broj 1244 ("Službeni glasnik RS", br. 15/05 i 68/11)	U primeni
2.	Uredba o količini rashoda (kalo, rastur, kvar i lom) na koji se ne plaća porez na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", br. 124/04) Normativ za utvrđivanje rashoda na koji se ne plaća porez na dodatu vrednost	U primeni
3.	Uredba o kriterijumima na osnovu kojih se utvrđuje šta se, u smislu Zakona o porezu na dodatu vrednost, smatra pretežnim prometom dobara u inostranstvo ("Službeni glasnik RS", br. 124/04 i 27/05 i 4/2013)	Izmenjen
4.	Pravilnik o obliku i sadržini prijave za evidentiranje obveznika PDV, postupku evidentiranja i brisanja iz evidencije i o obliku i sadržini poreske prijave PDV (Službeni glasnik RS", br. 123/12)	Nov - <i>zamenio prethodni</i> , u primeni od 1.1.2013.
4a	Pravilnik o obliku i sadržini prijave za evidentiranje obveznika PDV, postupku evidentiranja i brisanja iz evidencije i o obliku i sadržini poreske prijave PDV	Prestao da važi zamenjen novim 1.1.2013.
5.	Pravilnik o obliku, sadržini i načinu vođenja evidencije o PDV (Službeni glasnik RS", br. 120/12)	Nov - <i>zamenio prethodni</i> , u primeni od 1.1.2013.
5a	Pravilnik o obliku, sadržini i načinu vođenja evidencije o PDV („Službeni glasnik RS", br. 107/04 i 67/05)	Prestao da važi zamenjen novim
6.	Pravilnik o utvrđivanju dobara i usluga čiji se promet oporezuje po posebnoj stopi PDV ("Službeni glasnik RS", br. 108/04, 130/04 - ispravka, 140/04, 65/05, 63/07, 29/11 i 95/12)	Izmenjen i dopunjen - 1.10.2012.
7.	Pravilnik o načinu i postupku ostvarivanja poreskih oslobođenja kod PDV sa pravom na odbitak prethodnog poreza (Službeni glasnik RS", br. 120/12)	Nov - <i>zamenio prethodni</i> , u primeni od 1.1.2013.
7a	Pravilnik o načinu i postupku ostvarivanja poreskih oslobođenja kod PDV sa pravom i bez prava na odbitak prethodnog poreza („Sl. glasnik RS", br. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05, 68/05, 58/06, 112/06, 63/07, 99/10, 4/11, 24/11 i 79/11)	Prestao da važi - zamenjen sa dva 1.1.2013.
8.	Pravilnik o utvrđivanju pojedinih dobara i usluga iz člana 25. Zakona o porezu na dodatu vrednost (Službeni glasnik RS", br. 120/12)	Nov - <i>zamenio prethodni</i> , u primeni od 1.1.2013.

8a	Pravilnik o utvrđivanju novoizgrađenih građevinskih objekata i ekonomski deljivih celina u okviru tih objekata čiji je prvi prenos prava raspolaganja predmet oporezivanja PDV ("Službeni glasnik RS", broj 105/04).	Prestao da važi 1.1.2013.
9.	Pravilnik o utvrđivanju opreme i objekata za vršenje delatnosti i ulaganja u objekte, načinu sprovođenja ispravke odbitka prethodnog poreza i načinu utvrđivanja dela prethodnog poreza za koji naknadno može da se ostvari pravo na odbitak, za opremu i objekte za vršenje delatnosti i ulaganja u objekte (Službeni glasnik RS", br. 120/12)	Nov - zamenio prethodni , u primeni od 1.1.2013.
9a	Pravilnik o utvrđivanju opreme i objekata za vršenje delatnosti i o načinu sprovođenja ispravke odbitka prethodnog poreza za opremu i objekte za vršenje delatnosti ("Službeni glasnik RS", broj 67/05).	Prestao da važi zamenjen novim 1.1.2013.
10.	Pravilnik o načinu utvrđivanja i ispravke srazmernog poreskog odbitka (Službeni glasnik RS", br. 122/12)	Nov - zamenio prethodni , u primeni od 1.1.2013.
10a	Pravilnik o načinu utvrđivanja i ispravke srazmernog poreskog odbitka ("Službeni glasnik RS", br. 67/05)	Prestao da važi zamenjen novim
11.	Pravilnik o određivanju slučajeva u kojima nema obaveze izdavanja računa i o računima kod kojih se mogu izostaviti pojedini podaci (Službeni glasnik RS", br. 123/12)	Nov - zamenio prethodni , u primeni od 1.1.2013.
11a	Pravilnik o određivanju slučajeva u kojima nema obaveze izdavanja računa i o računima kod kojih se mogu izostaviti pojedini podaci ("Službeni glasnik RS", br. 105/04, 140/04, 67/05 i 4/12)	Prestao da važi zamenjen novim 1.1.2013.
12.	Pravilnik o utvrđivanju prenosa celokupne ili dela imovine, sa ili bez naknade, ili kao ulog, kod kojeg se smatra da promet dobara i usluga nije izvršen ("Službeni glasnik RS", br. 118/12)	Nov - zamenio prethodni , u primeni od 1.1.2013.
12a	Pravilnik o utvrđivanju prenosa celokupne ili dela imovine, sa ili bez naknade, ili kao ulog, koji se ne smatra prometom dobara i usluga u smislu Zakona o porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS", br. 67/05 i 76/12)	Prestao da važi zamenjen novim 1.1.2013.
13.	Pravilnik o utvrđivanju šta se smatra uzimanjem i upotrebom dobara, drugim prometom dobara i pružanjem usluga, bez naknade, o utvrđivanju uobičajenih količina poslovnih uzoraka, reklamnim materijalom i drugim poklonima manje vrednosti ("Službeni glasnik RS", br. 118/12)	Nov - zamenio prethodni , u primeni od 1.1.2013.
13a	Pravilnik o utvrđivanju šta se smatra uzimanjem i upotrebom dobara koja su deo poslovne imovine poreskog obveznika, pružanjem usluga i svakim drugim prometom bez naknade i o utvrđivanju uobičajenih količina poslovnih uzoraka i poklona manje vrednosti (Službeni glasnik RS", br. 114/04)	Prestao da važi zamenjen novim 1.1.2013.
14.	Pravilnik o postupku zamene dobara u garantnom roku kod kojeg se smatra da promet dobara nije izvršen ("Službeni glasnik RS", br. 118/12)	Nov - zamenio prethodni , u primeni od 1.1.2013.
14a	Pravilnik o postupku zamene dobara u garantnom roku koja se ne smatra prometom dobara u smislu Zakona o porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS", br. 67/05).	Prestao da važi zamenjen novim 1.1.2013.
15.	Pravilnik o utvrđivanju dobara koja se smatraju polovnim dobrima, umetničkim delima, kolekcionarskim dobrima i antikvitetima ("Službeni glasnik RS", br. 105/04 i 118/12)	Izmenjen i dopunjen (izmenjen i naziv)
16.	Pravilnik o postupku ostvarivanja prava na povraćaj PDV i o načinu i postupku refakcije i refundacije PDV ("Službeni glasnik RS", br. 107/04, 65/05, 63/07 107/12 i 120/12)	izmenjen i dopunjen - 1.1.2013.
17.	Pravilnik o načinu utvrđivanja poreske osnovice za obračunavanje PDV u slučaju prevoza putnika autobusima koji vrši strani obveznik („Sl. glasnik RS", br. 105/04)	u primeni
18.	Pravilnik o utvrđivanju usluga pruženih elektronskim putem, u smislu Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", br. 107/12)	NOV- u primeni od 1.1.2013.

19.	Pravilnik o utvrđivanju sekundarnih sirovina i usluga koje su neposredno povezane sa sekundarnim sirovinama, u smislu Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", br. 107/12)	NOV- u primeni od 1.1.2013.
20.	Pravilnik o utvrđivanju šta se smatra naplatom potraživanja, u smislu Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Službeni glasnik RS", broj 114/12)	NOV - u primeni od 1.1.2013.
21.	Pravilnik o kriterijumima na osnovu kojih se određuje kada se predaja dobara na osnovu ugovora o lizingu, odnosno zakupu smatra prometom dobara ("Službeni glasnik RS", br. 122/12)	NOV- u primeni od 1.1.2013.
22.	Pravilnik o postupku ostvarivanja prava na refundaciju PDV plaćenog od 1. januara do 26. jula 2005. godine ("Službeni glasnik RS", broj 67/05)	primena ograničena
23.	Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na odbitak poreza na promet kao prethodnog poreza kod PDV ("Službeni glasnik RS", br. 124/04)	u primeni
24.	Pravilnik o sadržini popisnih listi i načinu utvrđivanja iznosa ostvarenog odbitka prethodnog poreza ("Službeni glasnik RS", broj 106/07)	primena ograničena
25.	Pravilnik o sadržini, vrsti podataka i načinu vođenja registra proizvođača dobara na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija ("Službeni glasnik RS", br. 19/05)	u primeni
26.	Pravilnik o izgledu, sadržini i načinu popunjavanja obračunskog lista za PDV i Evidencionog lista i načinu i postupku naplate PDV i drugih troškova iz bankarske garancije ("Službeni glasnik RS", br. 19/05 i 38/05)	u primeni

OPOREZIVANJEM PDV PROMETA DOBARA I USLUGA U GRAĐEVINARSTVU

Odredbom člana 10. stav 2. tačka 3. Zakona o PDV, propisano je da u slučaju promet dobara ili usluga iz oblasti građevinarstva, koji ***vrši izvođač radova obveznik PDV kao isporučilac tih dobara ili usluga, poreski dužnik je primalac tih dobara ili usluga ako je:***

- investitor i obveznik PDV,

- investitor i lice iz člana 9. stav 1. ovog zakona, odnosno ako je investitor Republika i njeni organi, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, kao i pravna lica osnovana zakonom, odnosno aktom organa Republike, teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave *u cilju obavljanja poslova državne uprave ili lokalne samouprave.*

Pod izvođačem radova i investitorom podrazumevaju se lica koja su kao takva definisana zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja.

Prema odredbi člana 2. stav 1. tačka 21) Zakona o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/09, 81/09 (ispr.), 64/10 (US) i 24/11), ***investitor jeste lice za čije potrebe se gradi objekat i na čije ime glasi građevinska dozvola.*** Prema odredbama člana 150. ovog zakona, ***izvođač radova*** može biti ***privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, koji su upisani u odgovarajući registar za građenje objekata, odnosno za izvođenje radova.***

U slučaju primanja dobara i usluga u oblasti građevinarstva, poreskom dužniku je omogućeno i pravo na odbitak obračunatog PDV, uz ispunjenje uslova iz člana 28. Zakona:

da poseduje račun prethodnog učesnika u prometu,

da je po osnovu avansnog plaćanja, odnosno na naknadu za dobra i usluge obračunao PDV u skladu sa ovim zakonom i

da će ta dobra i usluge koristiti za promet dobara i usluga iz stava 1. ovog člana, odnosno ako će ih koristiti za promet dobara i usluga koji je oporeziv PDV; za koji u skladu sa članom 24. ovog zakona postoji oslobođenje od plaćanja PDV; koji je izvršen u inostranstvu, ako bi za taj promet postojalo pravo na odbitak prethodnog poreza da je izvršen u Republici.

Napominjemo da ovakav odnos u prometu dobara i usluga u građevinarstvu **ne može biti primenjen između izvođača radova i njegovih podizvođača.**

Kod prometa dobara i usluga u građevinarstvu poreski dužnik - investitor ne može biti obveznik PDV koji se opredelio za utvrđivanje i plaćanje poreske obaveze po sistemu naplate.

Obveznik PDV - izvođač radova na računu koji izdaje investitoru - obvezniku PDV treba da navede osnov neobračunavanja PDV, odnosno na računu bi trebalo da stoji: **"PDV nije obračunat u skladu sa članom 10. stav 2. tačka 3) Zakona o PDV"**

Obzirom da je kod mnogih obveznika PDV započet proces pružanja usluga ili prometa dobara u građevinarstvu u 2012. a da se novina primenjuje od 1.1.2013. godine, postavilo se pitanje kako postupiti u slučaju već datih avansa i primljenih avansnih računa, po osnovu kojih je iskorišćeno pravo na odbitak PDV. Imajući u vidu značaj ove novine, ministarstvu finansija i privrede je dalo **Objašnjenje br. 413-00-358/2012-04, od 28. decembra 2012. godine**, koje prenosimo u celini, a koje se nalazi i na sajtu ovog ministarstva.

"OBJAŠNJENJE u vezi sa oporezivanjem PDV prometa dobara i usluga iz oblasti građevinarstva koji obveznik PDV – izvođač radova vrši investitoru od 1. januara 2013. godine, a za koji je investitor poreski dužnik

Za promet dobara i usluga iz oblasti građevinarstva koji obveznik PDV – izvođač radova od 1. januara 2013. godine vrši investitoru koji je obveznik PDV, odnosno lice iz člana 9. stav 1. Zakona o porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS”, br. 84/04, 86/04 – ispravka, 61/05, 61/07 i 93/12 – u daljem tekstu: Zakon), pri čemu su isporučilac i primalac dobara i usluga lica koja se smatraju izvođačem radova i investitorom u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja, obavezu obračunavanja i plaćanja PDV ima investitor kao poreski dužnik iz člana 10. stav 2. tačka 3) Zakona. Ako je obveznik PDV – izvođač radova primio avans za promet dobara, odnosno usluga iz oblasti građevinarstva zaključno sa 31. decembrom 2012. godine i po tom osnovu obračunao PDV u skladu sa Zakonom, a promet tih dobara, odnosno usluga (za koji je primio avans) vrši od 1. januara 2013. godine, u tom slučaju investitor, kao poreski dužnik iz člana 10. stav 2. tačka 3) Zakona, obračunava i plaća PDV za taj promet, na osnovicu koju čini preostali iznos naknade koji plaća ili treba da plati izvođaču radova za predmetni promet.

Naime, odredbama člana 3. Zakona propisano je, da su predmet oporezivanja PDV isporuka dobara i pružanje usluga koje poreski obveznik izvrši u Republici uz naknadu, u okviru obavljanja delatnosti, kao i uvoz dobara u Republiku.

Promet dobara, u smislu ovog zakona, a u skladu sa odredbom člana 4. stav 1. Zakona, je prenos prava raspolaganja na telesnim stvarima (u daljem tekstu: dobra) licu koje tim dobrima može raspolagati kao vlasnik, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Promet usluga, u smislu ovog zakona, su svi poslovi i radnje u okviru obavljanja delatnosti koji nisu promet dobara iz člana 4. ovog zakona (član 5. stav 1. Zakona).

Odredbom člana 10. stav 2. tačka 3) Zakona propisano je da je, izuzetno od stava 1. ovog člana, poreski dužnik primalac dobara ili usluga iz oblasti građevinarstva, obveznik PDV, odnosno lice iz člana 9. stav 1. ovog zakona, za

promet izvršen od strane obveznika PDV, ako je primalac dobara ili usluga investitor i ako je isporučilac dobara ili usluga izvođač radova, u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja.

Odredba člana 10. stav 2. tačka 3) Zakona, a prema odredbi člana 52. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS”, broj 93/12), primenjuje se od 1. januara 2013. godine.

Prema odredbama člana 16. tač. 1) i 2) Zakona, kod prometa dobara i usluga poreska obaveza nastaje danom kada se izvrši promet dobara i usluga ili naplata ako je naknada ili deo naknade naplaćen pre prometa dobara i usluga. Navedena zakonska odredba primenjuje se zaključno sa 31. decembrom 2012. godine.

Počev od 1. januara 2013. godine, a u skladu sa članom 16. stav 1. tač. 1) i 2) Zakona, poreska obaveza kod prometa dobara i usluga nastaje danom kada se izvrši promet dobara i usluga ili naplata, odnosno plaćanje ako je naknada ili deo naknade naplaćen, odnosno plaćen u novcu pre prometa dobara i usluga."